

Sygn. akt VI RCa 275/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Piórkowska (spr.)

Sędziowie: SO Jolanta Biernat - Kalinowska

SR del do SO Jowita Sikorska

Protokolant: sekretarka Katarzyna Kurta

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2018 roku w Olsztynie

na rozprawie

z powództwa **A. O.**

przeciwko małoletnim **M. O., K. O.** reprezentowanym przed przedstawicielkę ustawową K. Ś.

o obniżenie alimentów

oraz z powództwa wzajemnego małoletnich **M. O. i K. O.** reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową K. Ś.

przeciwko **A. O.**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 27 czerwca 2018 roku

sygn. akt III RC 664/17

1. oddala obie apelacje;

2. Koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt: VI R Ca 275/18

UZASADNIENIE

Powód A. O. wniósł o obniżenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sadu Rejonowego w Olsztynie z dnia 19 kwietnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt III RC 992/15 od powoda na rzecz M. O. z kwoty 750 zł do kwoty 450 zł oraz na rzecz K. O. z kwoty 700 zł do kwoty 400 zł.

W uzasadnieniu wskazał, że od chwili wydania orzeczenia w przedmiocie ustalenia alimentów jego sytuacja uległa zmianie. Aktualnie pracuje na $\frac{3}{4}$ etatu, został uznany za częściowo niezdolnego do pracy i z tego tytułu przyznano mu rentę. Wskazał, że poza zasądzonymi alimentami partycypuje w dodatkowych kosztach utrzymania dzieci.

K. Ś., działając w imieniu małoletnich powodów wzajemnych wniosła o oddalenie powództwa, a nadto o podwyższenie alimentów na rzecz małoletniego M. O. do kwoty 1000 zł miesięcznie, zaś na małoletniego K. do kwoty 850 zł miesięcznie.

Uzasadniając swoje stanowisko wskazała, że od czasu wydania orzeczenia w sprawie o alimenty nastąpiła zmiana w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletnich, a nadto, wbrew twierdzeniom powoda – pozwanego wzajemnego, jego sytuacja nie pogorszyła się, lecz uległa poprawie. Zaznaczyła, że z opinii biegłych wynika jedynie czasowa częściowa niezdolność powoda – pozwanego wzajemnego do pracy. Zaznaczyła, że realizując kontakty z małoletnimi dziećmi, powód - pozwany wzajemny spędza z nimi czas w pensjonatach i hotelach o wysokim standardzie, co zdaniem pozwanej - powódki wzajemnej świadczy o dobrej sytuacji materialnej A. O.. Uzasadniając żądanie o podwyższenie alimentów podała, że z uwagi na wiek małoletnich wzrosły koszty związane z zabezpieczeniem ich odzieży i kosmetyków. Wskazała, że małoletni K. nie korzysta już z pieluch, jednak comiesięczny koszt utrzymania dziecka wzrósł o opłatę za przedszkole.

A. O. wniósł o oddalenie powództwa małoletnich, podtrzymując dotychczasową argumentację na uzasadnienie swojego żądania. Wskazał, że matka małoletnich pozwanych - powodów wzajemnych nie uprawdopodobniła roszczenia.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 27 czerwca 2018 r. w sprawie o sygn. akt III RC 664/17 oddalił obydwu powództwa oraz koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł.

W uzasadnieniu orzeczenia wskazał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe, dokonane w jego trakcie porównanie zmian, jakie nastąpiły w sytuacji stron na przestrzeni czasu dzielącego od poprzedniej sprawy alimentacyjnej nie wskazuje na odmienne kształtowanie się obecnych sytuacji majątkowych i osobistych stron niż w sprawie alimentacyjnej o sygn. akt III RC 992/15. Potrzeby małoletnich oraz sytuacja materialna pozwanego, na którą aktualnie się powołują, były już przedmiotem rozważań Sądu. Wskazał, że sytuacja powoda od momentu orzeczenia o jego obowiązku alimentacyjnym zmieniła się jedynie o tyle, że powód założył rodzinę, mieszka w większym lokalu – wynajął dom, co w ocenie Sądu nie oznacza zwiększenia obciążeń finansowych powoda, lecz ich ograniczenie. Wcześniej powód prowadził jednoosobowe gospodarstwo domowe i sam ponosił wszystkie koszty związane z bieżącym utrzymaniem i wynajęciem dużego mieszkania. Obecnie koszty te są ponoszone po połowie na dwie osoby, z których każda posiada własne źródło dochodów. Dolegliwości, na jakie cierpiał powód również nie uległy pogłębieniu. Dolegliwości te nie stanowią przeciwskazania do zatrudnienia i wykonywania pracy. Wskazane zatem przez powoda- pozwanego wzajemnego zmiany nie są na tyle istotne aby uzasadniały zmianę orzeczenia w przedmiocie alimentów. Sąd uznał także, że w zakresie sytuacji bytowej i zdrowotnej małoletnich dzieci nie zaszły w zasadzie takie zmiany, które powodowałyby obniżenie ich kosztów utrzymania. Sytuacja majątkowa i zarobkowa matki małoletnich kształtuje się na stałym poziomie. Sąd nie znalazł również podstaw do podwyższenia alimentów na rzecz małoletnich pozwanych – powodów wzajemnych. Wskazał, że wydatki ponoszone na usprawiedliwione potrzeby małoletnich, ich sytuacja bytowo – materialna oraz możliwości zarobkowe powoda- pozwanego wzajemnego i zmiana w tym zakresie od czasu poprzedniej sprawy sądowej nie dają podstaw do dokonania zmian w wysokości uprzednio zasądzonych alimentów od ojca na rzecz synów. Brak jest również podstaw faktycznych do tego aby alimenty na małoletnich podwyższyć zgodnie z żądaniem ich ustawowej przedstawicielki.

Powyższy wyrok apelacjami zaskarżyli zarówno powód - pozwany wzajemny jak i małoletni pozwani - powodowie wzajemni.

Matka małoletnich zaskarżyła wyrok w części oddalającej żądanie pozwu wzajemnego, dotyczącego zasądzenia alimentów na rzecz małoletniego M. O. w wysokości 1000 zł miesięcznie i na rzecz małoletniego K. O. w wysokości 850 zł miesięcznie.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzuciła sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że nie nastąpił wzrost usprawiedliwionych potrzeb małoletnich podczas gdy od daty poprzednio ustalonych alimentów nastąpił znaczny wzrost cen rzutujący na zwiększone koszty utrzymania dzieci.

Wskazała, że w toku postępowania pojawiły się nowe wydatki związane z zaspokojeniem usprawiedliwionych potrzeb małoletnich dzieci. M. O. uczęszcza na terapię słuchu, wzroku, ma diagnozę z poradni, wskazującą na koszty z kolejnych etapów terapii. Ponadto u małoletniego K. O. wystąpiły silne reakcje alergiczne, co spowodowało konieczność zakupu leków, m. in. sterydowych, które muszą być na stałe w domu oraz sprzętu do inhalacji. Podkreśliła, że Sąd błędnie uznał, iż w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, sytuacja materialna powoda - pozwanego, nie uległa zmianie. Powód żyje na wyższym poziomie niż miało to miejsce na czas orzekania w sprawie obowiązku alimentacyjnego. Stołuje się w drogich restauracjach i przebywa w wysokiej klasy hotelach. Zdaniem apelującej zaskarżony wyrok oparty jest na nieprawdziwych twierdzeniach powoda pozwanego- wzajemnego o jego trudnej sytuacji życiowej, którą kreuje na potrzeby niniejszego postępowania.

W konsekwencji wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa małoletnich pozwanych- powodów wzajemnych, oraz zasądzenie od strony przeciwnej zwrotu poniesionych kosztów procesu.

A. O. zaskarżył wyrok w części oddalającej jego powództwo o obniżenie alimentów. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa procesowego z art. 233 k.p.c. poprzez wybiórczą i jednostronną ocenę przeprowadzonych dowodów skutkiem czego jest błędne ustalenie, że sytuacja materialna powoda- pozwanego wzajemnego nie uległa pogorszeniu i brak jest podstaw do uwzględnienia jego powództwa i obniżenia świadczenia alimentacyjnego.

W uzasadnieniu apelacji powód – pozwany wzajemny podniósł, że jego możliwości zarobkowe pozostają niższe od dotychczasowych, z uwagi na problemy zdrowotne co ma potwierdzenie w przedłożonych opiniach biegłych z zakresu ortopedii i neurochirurgii. Podkreślił, że przy wykonywaniu pracy jest wspomagany przez osoby trzecie, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych z uwagi na jego częściową niezdolność do pracy przyznał mu rentę.

Wobec powyższego, wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i uwzględnienie powództwa w całości, tj. obniżenie alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 29 listopada 2016 r. sygn. akt VI RCa 135/16 z kwoty 750 zł na rzecz małoletniego M. O. do kwoty 450 zł oraz kwoty 700 zł na rzecz K. O. do kwoty po 400 zł miesięcznie, płatnych w dotychczasowych terminach do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich dzieci stron.

Powód - pozwany wzajemny złożył również odpowiedź na apelację pozwanych- powodów wzajemnych wnosząc o jej oddalenie w całości.

Wskazał, że okoliczności przytaczane przez przedstawicielkę ustawową małoletnich nie znajdują odzwierciedlenia w materiale dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy, a rozstrzygnięcie Sądu I instancji w zakresie w jakim oddala powództwo o podwyższenie świadczenia alimentacyjnego jest właściwe, podobnie jak analiza materiału dowodowego, która legła u jego podstaw.

Przedstawicielka ustawowa małoletnich pozwanych – powodów wzajemnych złożyła odpowiedź na apelację powoda – pozwanego wzajemnego wnosząc o jej oddalenie. Wskazała, że apelacja jest bezzasadna. Nie nastąpiły żadne okoliczności świadczące o utracie możliwości zarobkowych powoda – pozwanego wzajemnego, który nie uwiarygodnił swoich twierdzeń, zaś przedstawione w toku postępowania dowody świadczą, że jego sytuacja bytowa i majątkowa uległa poprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Apelacje złożone przez obie strony nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd I instancji na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego prawidłowo ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie, a zajęte stanowisko w przekonujący sposób uzasadnił w pisemnych motywach orzeczenia.

Wbrew zarzutom obu apelacji, sprzeczności ustaleń sądu z zebrany materiał dowodowy oraz przekroczenia zasad swobodnej oceny dowodów, Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podziela dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę zebranego materiału dowodowego, poczynione na tej podstawie prawidłowe ustalenia faktyczne oraz wyciągnięte wnioski. Podniesione zarzuty jakoby Sąd I instancji dopuścił się przekroczenia zasad swobodnej oceny dowodów, czy też dokonał oceny materiału dowodowego w sposób dowolny i wybiórczy, pomijając część materiału dowodowego nie znajdują uzasadnienia w świetle analizy akt niniejszej sprawy. Wszelkonostronna i dogłębna analiza przeprowadzonych przez Sąd Rejonowy dowodów, odpowiada wymogom niezbędnej staranności i rzetelności, jak również znajduje oparcie we wskazaniach wiedzy i doświadczenia życiowego. Nie potwierdziły się również zarzuty obu apelacji dotyczące naruszeń przepisów prawa procesowego jak i sprzeczności ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, które jakoby ewentualnie miały wpływ na prawidłowe rozstrzygnięcie sprawy. W ocenie Sądu odwoławczego, zebrany w sprawie materiał dowodowy przy uwzględnieniu dowodów przeprowadzonych w postępowaniu odwoławczym, nie wskazuje na konieczność uwzględnienia którejkolwiek z apelacji i zmiany zaskarżonego wyroku.

Odwołując się do przepisów przywołanych przez Sąd I instancji, zgodnie treścią art. 138 kro, w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumieć należy wszelkie modyfikacje w statusie ekonomicznym stron mające wpływ zarówno na zwiększenie, jak i na zmniejszenie, zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz zwiększenie lub zmniejszenie zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. W art. 135 § 1 kro natomiast ustawodawca wskazał zasadnicze przesłanki, od których zależy zakres obowiązku alimentacyjnego, a jeżeli obowiązek ten ma charakter świadczenia pieniężnego – jego wysokość. Pierwszą przesłankę stanowią usprawiedliwione potrzeby uprawnionego, zaś drugą pozytywną przesłankę wpływającą na zakres świadczeń alimentacyjnych stanowią majątkowe możliwości zobowiązanego.

W ślad za Sądem Rejonowym podnieść należy, że od czasu ostatniego orzekania o alimentach, po obydwu stronach nastąpiły istotne zmiany, ale w ocenie Sądu nie skutkujące zmiany dotychczasowego rozstrzygnięcia o alimentach w kierunku ich podwyższenia lub obniżenia.

Wydając zaskarżone orzeczenie Sąd I instancji uwzględnił aktualną sytuację materialną, majątkową i rodzinną obu stron oraz w dostateczny sposób odniósł się do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich pozwanych – powodów wzajemnych jak też możliwości zarobkowych powoda- pozwanego wzajemnego, które zasadniczo decydują o wysokości obowiązku alimentacyjnego po stronie zobowiązanego.

Sąd Okręgowy nie podzielił zawartego w apelacji stanowiska małoletnich pozwanych - powodów wzajemnych dotyczącego wysokości ustalonego na ich rzecz obowiązku alimentacyjnego. Dokonując ponownej oceny materiału dowodowego uzupełnionego przez strony w postępowaniu odwoławczym Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu I instancji uznając zasadność pozostawienia obowiązku A. O. na rzecz małoletnich powodów - pozwanych wzajemnych na dotychczasowym poziomie. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uwzględnił te wszystkie okoliczności, do których w apelacji nawiązuje strona skarżąca, ocenił je we wzajemnym ze sobą powiązaniu, w sposób przekonywujący szczegółowo wyjaśnił jakie fakty przyjął i w oparciu o które wydał orzeczenie. Ocenę tę Sąd Okręgowy w pełni podziela.

Bezspornym jest, że upływ czasu od daty poprzedniego orzekania o alimentach, spowodował częściowy wzrost usprawiedliwionych potrzeb małoletnich pozwanych – powodów wzajemnych wynikających z naturalnego rozwoju dzieci oraz ich sytuacji zdrowotnej. Małoletni objęci są opieką medyczną, na bieżąco są diagnozowani, uczęszczają na terapię. Okoliczności sprawy wskazują, że dotychczasowe potrzeby małoletnich powodów są w wystarczającym stopniu zabezpieczone, zaś w przypadku konieczności zaspokojenia innych dodatkowych potrzeb dzieci, swój udział winna mieć również ich matka. Dodatkowe, ponadpodstawowe wydatki, których nie da się przewidzieć, rodzice winni ponosić wspólnie.

Odnosząc się z kolei do zarzutów apelacji powoda – pozwanego wzajemnego zawartych w apelacji w której starał się wykazać, że ma bardzo trudną sytuację materialną, uniemożliwiającą mu nałożenie na rzecz dzieci dotychczasowe po

750 i 700 złotych miesięcznie, uznać należy, że Sąd Rejonowy prawidłowo odniósł się do jego możliwości zarobkowych i majątkowych, a nie tylko do rzeczywiście wykazywanych przez niego dochodów. Dotychczasowa wysoka stopa życiowa powoda – pozwanego wzajemnego przeczy jego twierdzeniom o trudnej sytuacji materialnej. Przypomnieć należy, że pojęcie możliwości zarobkowych wpływających na wysokość obowiązku alimentacyjnego wskazuje na ocenę hipotetycznego stanu przez ustalenie takich dochodów, które osoby zobowiązane do alimentacji mogą i powinny uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych.

Zdaniem Sądu Okręgowego słusznie Sąd Rejonowy przyjął, że pozwany - powód wzajemny przy uwzględnieniu jego kwalifikacji zawodowych i dużego doświadczenia zawodowego ma możliwości przy dołożeniu należytej staranności uzyskiwania dochodów wyższych lub co najmniej na takim poziomie jak dotychczas. Powoływanie się przez powoda - pozwanego wzajemnego na pogorszenie stanu zdrowia i obecne ograniczone możliwości zarobkowe oraz aktualne zwolnienie lekarskie nadal nie wyłącza zdolności jego zarobkowania zatem nie powinno mieć wpływu na zakres jego świadczenia alimentacyjnego na rzecz małoletnich pozwanych - powodów wzajemnych. Powód – pozwany wzajemny ma możliwość świadczenia alimentów na rzecz dzieci w dotychczasowej wysokości.

Powyższe okoliczności, w ocenie tut. Sądu, przemawiają za słusnością rozstrzygnięcia dokonanego przez Sąd Rejonowy i stąd też uznano apelacje obu stron za niezasadne i nie zasługujące na uwzględnienie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelacje stron,

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.